

Sygn. akt VII P 870/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR Małgorzata Nożykowska

Protokolant: Maciej Przesmycki

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) dla Firm Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko P. C.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda (...) dla Firm Spółki Akcyjnej w W. na rzecz pozwanego P. C. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII P 870/15

UZASADNIENIE

Powód (...) dla Firm Spółka Akcyjna w W. wystąpił z pozwem przeciwko P. C. domagając się zasądzenia kwoty 32.171,45 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną powodowi.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwany jako pracownik poprzednika prawnego powoda sfalszował umowę z firmą Gospodarstwo (...) na sprzedaż energii. Z uwagi na ryzyko obciążania fakturami za sprzedaż energii Gospodarstwo (...) wystąpiło z pozwem przeciwko powodowi o stwierdzenie braku sfalszowanej umowy. Wyrokiem z dnia 27 maja 2013r. stwierdzono brak spornej umowy a powodowa spółka została obciążona kosztami postępowania w wysokości 32.171,45 zł. Strona powodowa wskazała, że dokonała zapłaty na rzecz Gospodarstwo (...) i dochodzi od pozwanego zwrotu tej kwoty, gdyż jest ona skutkiem jego działania w postaci sfalszowania podpisów na umowie.

Pozwany wniósł o oddalenie pozwu w całości i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu podniósł brak legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanego oraz brak

właściwości rzeczowej i miejscowej Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy podnosząc, że pozwany nie był pracownikiem powodowej spółki, tylko jej poprzedniczki prawnej, zaś dochodzone przez powoda roszczenie nie ma związku ze stosunkiem pracy.

Pismem z dnia 25 września 2015r. strona powodowa podtrzymała roszczenie wskazując, że podstawą prawną żądania są art. 114-115 kodeksu pracy w z art. 122 i 100 § 1 kodeksu pracy. Powód podkreślił, że pozwany był pracownikiem

jej poprzednika prawnego i swoim działaniem wyrządził szkodę w mieniu pracodawcy poprzez sfalszowanie podpisu klienta na umowie, co zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem karnym.

Pozwany konsekwentnie wnosił o oddalenie powództwa zarzucając, że pozwany nie wykazał ani faktu powstania szkody ani związku przyczynowego między zachowaniem pozwanego a dochodzonym odszkodowaniem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany P. C. pozostawał w stosunku pracy ze spółką (...) dla Firm” sp. z o.o. w W. od dnia 2 marca 2011r. do 31 października 2013r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Głównym zadaniem pozwanego było pozyskiwanie nowych klientów (umowy o pracę- k 27-32, świadectwo pracy- k 33). Spółka (...) dla Firm” sp. z o.o. prowadziła działalność gospodarczą m.in. w zakresie sprzedaży energii elektrycznej (bezsporne).

W maju 2013r. pozwany P. C. zgłosił się jako przedstawiciel spółki (...) dla Firm” sp. z o.o. do siedziby Gospodarstwa (...) sp. z o.o. w C. z propozycją zawarcia umowy sprzedaży energii elektrycznej połączonej ze zmianą dostawcy energii. Gospodarstwo (...) nie było zainteresowane zawarciem takiej umowy. Wówczas pozwany podrobił na umowie sprzedaży energii elektrycznej podpis prezesa Gospodarstwa (...) i sfalszowaną umowę złożył u swojego pracodawcy. Skutkiem tego było rozwiązanie umowy na dostawę energii elektrycznej z dotychczasowym dostawcą Gospodarstwa (...) ze skutkiem na koniec roku 2013r.

Spółka (...) dla Firm” sp. z o.o. rozpoczęła sprzedaż energii dla Gospodarstwa (...) od stycznia 2014r. W dniu 3 stycznia 2014r. spółka (...) dla Firm” sp. z o.o. wystawiła szacunkową fakturę VAT za energię eklektyczną Gospodarstwu (...) na kwotę 24.489,16 zł. Gospodarstwo zapłaciło tę fakturę, ale rozpoczęło czynności wyjaśniające fakt wystawienia faktury przez nowego operatora. Pismem z dnia 13 lutego 2014r. Gospodarstwo (...) zwróciło się do spółki (...) dla Firm” sp. z o.o. o zwrot kwoty zapłaconej na podstawie faktury VAT za styczeń podkreślając, że podpis prezesa na umowie został sfalszowany. Gospodarstwo złożyło też zawiadomienie o popełnieniu oszustwa do prokuratury. Następnie obie firmy prowadziły korespondencję mającą na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji, przy czym (...) dla Firm” sp. z o.o. dalej sprzedawała Gospodarstwu energię i wystawiała kolejne faktury szacunkowe, Gospodarstwo zaś podkreślało na brak zawarcia umowy. (...) dla Firm” sp. z o.o. wystawiała na rzecz Gospodarstwa kolejne faktury szacunkowe aż do kwietnia 2014r. W dniu 10 kwietnia 2014. Gospodarstwo (...) wystąpiło do Sądu Okręgowego w Poznaniu z pozwem przeciwko (...) dla Firm” sp. z o.o. o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego tj. o ustalenie, że nie istnieje stosunek prawny sprzedaży energii elektrycznej między Gospodarstwem (...) a (...) dla Firm” sp. z o.o. wynikający z umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...). Wartość przedmiotu sporu została przez sąd ustalona na kwotę 493.736 złotych. W toku postępowania pozwany nie był już pracownikiem (...) dla Firm” sp. z o.o. , nie został także przesłuchany w charakterze świadka, nie brał w żaden sposób udziału w tym postępowaniu. (...) dla Firm” sp. z o.o. aż do zakończenia postępowania wnosila o oddalenie powództwa twierdząc, że doszło do ważnego zawarcia umowy na sprzedaż energii elektrycznej, ani Gospodarstwo ani dotychczasowy sprzedawca energii nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń do zmiany dostawcy, a ustawa Prawo Energetyczne nie wymaga zachowania formy pisemnej dla umowy sprzedaży energii elektrycznej. Spółka (...) dla Firm” sp. z o.o. wskazywała, że przystąpienie przez Gospodarstwo do wykonania umowy poprzez faktyczne pobieranie energii i zapłatę faktury VAT doprowadziło per facta concludentia do powstania stosunku prawnego między stronami. W toku procesu pełnomocnik spółki (...) dla Firm” przyznał, że podpis na umowie został podrobiony.

Wyrokiem z dnia 17 października 2014r. Sąd Okręgowy w Poznaniu sygn.. akt IX GC 420/14 ustalił, że pomiędzy Gospodarstwem (...) sp. z o.o. a pozwaną (...) dla Firm” sp. z o.o. nie istnieje stosunek prawny sprzedaży energii elektrycznej wynikający z umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dnia 27 maja 2013r. i zasądziła od (...) dla firm” sp. z o.o. na rzecz Gospodarstwa (...) kwotę 32.171,45 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na które składała się opłata od pozwu w kwocie 24687 zł, koszty zastępstwa procesowego kwocie 7200, opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i koszty stawiennictwa jednego ze świadków (wyrok z dnia 17 października 2014r. z uzasadnieniem- k 19-26). Zasądzone koszty spółka (...) dla Firm” sp. z o.o. zapłaciła w dniu 2 grudnia 2014r (potwierdzenie przelewu- k 18).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Kole z dnia 25 września 2014r, sygn.. akt II K 503/14 pozwany P. C. został uznany za winnego popełnienia oszustwa polegającego na tym, że w okresie od 27 maj 2013 do 18 czerwca 2013 działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w celu osiągnięcia korzyści majątkowej poprzez wprowadzenie w błąd doprowadził Gospodarstwo (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 24.489,16 zł w ten sposób, że będąc pracownikiem spółki (...) dla Firm oferował zawarcie kompleksowej korzystnej dla spółki umowy o dostawę energii elektrycznej ze zmianą dostawcy, a następnie bez wiedzy osób uprawnionych sporządził pełną dokumentację sprzedaży energii elektrycznej nr (...) pomiędzy Gospodarstwem (...) a (...) dla Firm” sp. z o.o. na której podrobił podpisy prezesa Gospodarstwa (...) i posłużył się tym dokumentami przekazując je do siedziby spółki, co skutkowało rozwiązaniem umowy o dostawę energii elektrycznej i świadczenie usług dystrybucji ze spółką (...) SA, w wyniku czego Gospodarstwo (...) celem zapewnienia dostawy energii dokonała zapłaty niesłusznie wystawionej faktury VAT nr (...) na w/w kwotę wystawionej przez spółkę (...) dla Firm, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 286§1 kk i 270§1 kk w zw. z art. 11§2kk w zw. z art. 12 kk (wyrok z dnia 25 września 2014r.- k 37-38).

Z dniem 15 grudnia 2014r. doszło do przekształcenia spółki (...) dla Firm” sp. z o.o. w spółkę (...) dla Firm SA (KRS 7-12, postanowienie o wpisie- k 13-16).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty i akta osobowe pozwanego, którym dał wiarę, jako prawdziwym i rzetelnym. Z uwagi na ograniczenie materiału dowodowego przez stronę powodową wyłącznie do dokumentów złożonych do akt, Sąd oparł się na ustaleniach dokonanych przez Sąd Okręgowy w Poznaniu i Sąd Rejonowy w Kole, wobec braku jakiegokolwiek materiału dowodowego podważającego ich prawdziwość.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlega oddaleniu jako niezasadne.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd nie podzielił stanowiska strony pozwanej co do braku legitymacji procesowej biernej powoda w niniejszej sprawie i braku właściwości rzeczowej sądu pracy. Jak zostało ustalone w toku procesu pozwany był pracownikiem spółki (...) dla Firm” sp. z o.o., która następnie już po rozwiązaniu stosunku pracy uległa przekształceniu w powodową spółkę akcyjną. Zgodnie z art. 553 §1 ksh spółce przekształconej przysługują wszystkie prawa i obowiązki spółki przekształcanej. Nie ulega zatem, że powodowa spółka jest następcą prawnym pracodawcy pozwanego, zaś wytoczone powództwo oparte było na żądaniu naprawienia szkody wyrządzenia zdaniem powoda przez pozwanego jako pracownika poprzednika prawnego powoda, co uzasadnia zarówno legitymację procesową powoda jak i właściwość rzeczową sądu pracy. Z tego powodu na rozprawie w dniu 16 lutego 2016r. Sąd oddalił wniosek o przekazanie sprawy do sądu cywilnego.

Ciężar dowodu spoczywał w niniejszej sprawie na powodzie, który zgodnie z art. 6 kc w zw. z art. 300 kp powinien był wykazać przesłanki odpowiedzialności pozwanego, fakt wyrządzenia przez niego szkody i jej wysokość.

Strona powodowa wywodziła swoje roszczenie z art. 114-122 kodeksu pracy.

Zgodnie z art.114 kodeksu pracy pracownik, który wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził pracodawcy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną według zasad określonych w kodeksie pracy.

Zakres tej odpowiedzialności wyznacza art.115 kodeksu, zgodnie z którym pracownik ponosi odpowiedzialność za szkodę w granicach rzeczywistej straty poniesionej przez pracodawcę i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynikła szkoda.

Warunkiem zatem przypisania pracownikowi odpowiedzialności jest zawinione poprzez niewłaściwe lub nienależyte wykonania obowiązków pracowniczych działanie skutkujące wyrządzeniem pracodawcy szkody. Pracodawca w procesie o odszkodowanie opartym na tych podstawach winien udowodnić, iż pracownik w sposób zawiniony

nie wykonał swoich obowiązków pracowniczych (lub wykonał je w sposób nienależyty), wykazać fakt zaistnienia szkody i jej wysokość, a także związek przyczynowy między zachowaniem pracownika o powstałą szkodą. Przesłanką odpowiedzialności materialnej jest ponadto bezprawność działania lub zaniechania pracownika rozumiana jako naruszenie obiektywnych reguł staranności wymaganej przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych.

Zgodnie bowiem z art. 114 i 115 kodeksu pracy pracownik ponosi odpowiedzialność za szkodę poniesioną przez zakład pracy tylko w razie zawinionego niewykonania obowiązków pracowniczych, pozostającego w związku przyczynowym ze szkodą. Z samego faktu powstania szkody, gdy nie wchodzi w grę szczególna odpowiedzialność za mienie powierzone, nie można domniemywać winy pracownika, jak również niedopełnienia przez niego swoich obowiązków. (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 maja 1977 r. IV PR 109/77 LEX nr 14384).

Jak wynika z treści art. 116 kodeksu pracy na pracodawcy spoczywa ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających odpowiedzialność pracownika oraz wysokość powstałej szkody (art. 6 kc i art. 207 § 3 kpc)

Zgodnie z art. 119 kodeksu pracy odszkodowanie ustala się w wysokości wyrządzonej szkody, jednak nie może ono przewyższać kwoty trzymiesięcznego wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody.

W niniejszej sprawie w sposób nie budzący wątpliwości zostało ustalone, że pozwany naruszył swoje obowiązki dopuszczając się przestępstwa oszustwa poprzez sfalszowania podpisu kontrahenta na umowie i posłużeniu się tą umową, co został skazany prawomocnym wyrokiem karnym. Ustalenie dokonane przez sąd karny są dla niniejszego sądu wiążące na mocy art. 11 kpc.

Nie było także sporne, że powód (a konkretniej jego poprzednik prawny) zapłacił na rzecz Gospodarstwa (...) sp. z o.o. kwotę 32.171,45 zł wynikającą z przegranego procesu sądowego. Strona powodowa nie wykazała jednak związku przyczynowego między działaniem pozwanego polegającym na sfalszowaniu i posłużeniu się przerobioną umową a dochodzonym odszkodowaniem. Wskazać należy, że na gruncie przepisów regulujących odpowiedzialność majątkową pracowników, pracownik odpowiada jedynie za normalne następstwa swojego działania, a brak jest dowodów na to, by można przypisać pozwanemu odpowiedzialność za skutki przegranego przez spółkę (...) dla Firm” procesu.

Jak wynika z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy w Poznaniu, już 13 lutego 2014 r. spółka (...) dla Firm” sp. z o. o. miała informację, że podpis kontrahenta na umowie został podrobiony. Mimo to w dalszym ciągu wystawiała na rzecz Gospodarstwa (...) sp. z o.o. faktury. W konsekwencji kontrahent został zmuszony do wystąpienia na drogę sądową z powództwem o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego. Podkreślić należy, że wysokość kosztów procesu zasądzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu wynikała z wartości przedmiotu sporu, na której powstanie pozwany nie miał żadnego wpływu. Brak jest dowodów na to, by pozwany w jakikolwiek sposób brał udział w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, powodowa spółka nie wykazała czy były podejmowane z pozwanym jakiegokolwiek próby ustalenia autentyczności podpisów na spornej umowie przed wdaniem się w spór sądowy ze spółką Gospodarstwo (...). Pozwany nie może ponosić odpowiedzialności za decyzje procesowe powoda podejmowane w toku tamtego procesu i za przyjętą przez niego taktykę i strategię procesową.

Poprzednik prawny powoda powoływał się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu na zawarcie umowy poprzez czynności konkludentne wynikające z przystąpienia do wykonania umowy zapłatę pierwszej faktury, mimo posiadanej wiedzy o tym, że podpis na umowie został sfalszowany. Strona powodowa nie wykazała, aby odpowiedzialność za taki stan rzeczy można był przypisać pozwanemu. Nie zostało wykazane, aby konieczność zapłacenia kosztów sądowych w przegranej sporze z kontrahentem miało stanowić normalne następstwo faktu sfalszowania przez pracownika umowy. Do zainicjowania tego procesu nie doprowadziło zachowanie pozwanego, lecz determinacja powoda, aby egzekwować w dalszym ciągu umowę, co do której miał wiedzę, że została sfalszowana. Powód nie wykazał czy były podejmowane jakiegokolwiek próby wyjaśnienia kwestii spornej umowy z udziałem pozwanego, czy był on pytany przez pracodawcę o okoliczności podpisania tego dokumentu, czy zaprzeczał, że podrobił sporny podpis. Nie zostało wykazane także, czy niezbędne było wdanie się w spór z Gospodarstwem (...) ani czy były podejmowane jakiegokolwiek

próby ugodowego załatwienia tego sporu, co pozwoliłoby na zaniechanie procesu, ograniczenie wartości przedmiotu sporu czy obniżenie kosztów procesu.

Mając powyższe na względzie wobec niewykazania związku przyczynowego między czynem pozwanego, za który został skazany prawomocnym wyrokiem karnym a poniesioną szkodą powództwo podlega oddaleniu.

Na marginesie wskazać należy, że nawet gdyby za podstawę odpowiedzialności pozwanego przyjąć cywilne zasady odpowiedzialności deliktowej określone w art. 415 kc i n. rozstrzygnięcie byłoby identyczne, wobec braku wykazania przez stronę powodową przesłanek odpowiedzialności pozwanego, w szczególności związku przyczynowego między działaniem pozwanego a powstałą szkodą.

Konsekwencją rozstrzygnięcia było orzeczenie o kosztach, którymi na mocy art. 98 kpc Sąd obciążył powoda jako stronę, która przegrała niniejszy proces. Sąd obciążył powoda kwotą 1.800 złotych odpowiadającą wysokości wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego ustalonego w oparciu § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.